Nr. 191. We Lwowie, niedziela dnia 24 kwietnia 1904. Rok XXXVII.

**Prenumerata wynosi:**
**we Lwowie:**
miesięcznie 2 korony: — za dwurazową dostawę do domu dopłaca się 60 halerzy;
**na prowincji:**

| | z jednorazową przesyłką | z dwurazową przesyłką |
|---|---|---|
| rocznie | 30 K — h | 36 K — h |
| kwartalnie | 7 „ 50 „ | 9 „ — „ |
| miesięcznie | 2 „ 50 „ | 3 „ — „ |

W Niemczech mies. 3 M 50 fen.
W innych krajach mies. 4 Fr.

*Rękopisów Red. nie zwraca.*

Adres: „DZIENNIK POLSKI“ — Lwów, pl. Marjacki l. 7.
Telefonu nr. 151.

Wydanie popołudniowe.

# DZIENNIK POLSKI

wychodzi 2 razy dziennie.

**Ogłoszenia:**
Za jeden wiersz petitowy albo jego miejsce 20 halerzy.
Za jeden wiersz petitowy w rubryce *Nadesłane* 40 halerzy.
Drobne ogłoszenia po 3 halerze za słowo. Najmniejsze ogłoszenia 30 halerzy.
Doniesienia o ślubach, zaręczynach i inne prywatne komunikaty po *Kronice* za jeden wiersz petitowy 60 halerzy.

**Numer pojedynczy:**

| | we Lwowie | na prowincji |
|---|---|---|
| poranny | 8 hal. | 10 hal. |
| popołudniowy | 4 hal. | 5 hal. |

Właściciele i redaktorowie: Dr. K. Ostaszewski-Barański i Mieczysław Schmitt.

## Wątpliwości podatkowe.

**Lwów** 26 kwietnia.

═ Z wielu stron zapytują nas, od kiedy obowiązywać ma podwyższenie podatku domowo-czynszowego, postanowione drugą uchwałą na onegdajszem posiedzeniu rady miasta Lwowa. Otóż wyjaśniamy, że ponieważ ustalenie tego podatku w formie wczoraj zatwierdzonej, jest częścią nierozłączną budżetu m. Lwowa, obejmującego c a ł y r o k 1904, tedy i zwiększony podatek gminny czynszowy obowiązywać musi od 1 stycznia 1904. Co do ewentualnych rekursów, to wnosić je będą mogli interesowani dopiero po otrzymaniu wymiaru nowego, na rok 1904, albowiem dokonany i z początkiem roku 1903 właścicielom domów doręczony wymiar podatku gminnego czynszowego, obejmujący okres dwuletni, t. j. lata 1903 i 1904, będzie osobnem ogłoszeniem cofnięty, o ile dotyczy roku 1904; w miejsce zaś tego już dokonanego wymiaru, przeprowadzony będzie nowy, na zasadach wczoraj uchwalonych. Dla informacji naszych czytelników raz jeszcze je powtarzamy. Mianowicie lokale, których czynsz lub wartość czynszowa fasjonowana i przez administrację podatków przyjęta wynosi do 600 k., opłacać będą 4%, lokale do 2400 k. 6%, do 4000 k. 8%, do 6000 k. 10%, zaś ponad 6000 k. 15% kwoty czynszowej. Każdy lokator i właściciel domu może sam łatwo wyrachować sobie, ile wyniesie ten podatek od jego mieszkania lub domu; mnożąc kwotę czynszu przez odpowiednią stopę, a dzieląc przez 100, otrzymuje się sumę podatku. Np. ktoś opłaca czynszu rocznie 2512 k. Stopa podatkowa w tej grupie wynosi 8%. A więc $2512 \times 8 = 200.96$, to znaczy, że grosz czynszowy wyniesie rocznie od takiego mieszkania 200 k. 96 h.

Po otrzymaniu więc wymiaru będzie można wnosić rekursy w terminie 14-dniowym od dnia doręczenia wymiaru. Kiedy to nastąpi, trudno ściśle oznaczyć. Izba obrachunkowa poczyniła już potrzebne przygotowania i bez odwłoki przystąpi do nowego wymiaru. Ponieważ jest to praca wielka, Lwów bowiem ma około 5000 kamienic, tj. mniej więcej 30.000 „partyj“ lokatorskich, a każdej partji oddzielnie trzeba podatek obliczyć, przeto przy możliwym pośpiechu, strony interesowane otrzymają nakazy zapłaty podatku wedle nowego wymiaru mniej więcej z końcem czerwca.

Zgłaszają się też właściciele domów z wątpliwościami, ażali podwyżka ta dotyczy także podatku wodociągowego. Otóż zaznaczamy, że podatek wodociągowy żadnej obecnie nie uległ zmianie.

## Z historji strejków kolejowych.

Z okazji panującego na Węgrzech od dni paru strejku kolejowego, na czasie będzie przypomnieć tu parę dat z dziejów lat ubiegłych, dat odnoszących się do sprawy strejków kolejowych. Pierwszy wielki strejk kolejowy wybuchł w r. 1867. Wzięło w nim udział 1500 robotników „Nord Eastern.“ Sporną kwestję stanowił czas pracy. O wiele szersze kręgi zatoczył strejk robotników kolejowych w r. 1894. w Północnych Stanach Ameryki, do którego powód dało nieporozumienie z przełożonymi robotników fabryk Pullmana.

Po stronie robotników stanęli robotnicy z warsztatów kolejowych i w ciągu 48 godzin przerwano zupełnie połączenie Nowego Jorku z San Francisco. Bezpośrednim skutkiem strejku owego był powszechny dotkliwy brak środków żywności, a w pierwszej linji mięsa.

Położenie rozpaczliwe wykorzystali anarchiści, podpalając i plądrując magazyny. Dopiero wysłanie wojska z polecenia prezydenta Clevelanda położyło kres ekscesom.

W trzy lata potem wybuchł strejk kolejarzy w Szwajcarji na kolejach północnowschodnich, lecz nie pociągnął za sobą poważnych skutków, ponieważ zażegnano go w ciągu doby. Dzięki bowiem energicznemu wystąpieniu przewodnika kolejarzy i rady związkowej, zwołano sąd rozjemczy, który pomyślnie załatwił spór strejkujących z prezydjum departamentu kolei.

Również Kanada była widownią szeregu strejków, a ostatni z nich, który trwał przeszło 7 miesięcy (1902/3) spowodował wydanie ustawy zapobiegającej strejkom, która weszła w życie w lipcu 1903, a najważniejszym punktem jej jest wprowadzenie w życie przymusowego sądu rozjemczego.

W końcu przypomnieć należy ostatni strejk w Holandji w roku zeszłym, który spowodował olbrzymie straty.

## Wojna Japonji z Rosją.

*(Telegr. Dziennika Polskiego).*

### Schwytanie szpiegów japońskich.

**Archangielsk.** Koło Wołogdy uwięziono na kolei żelaznej dwóch podejrzanych Japończyków, u których znaleziono liczne plany.

### Spisek na Kuropatkina.

**Paryż.** (Tel. wł.). Z Petersburga donoszą, iż generał Kuropatkin otrzymał ostrzeżenie, iż na życie jego został uknuty spisek.

### Zamach na statek.

**Petersburg.** (Tel. wł.). Z Kronsztadu donoszą, że na stojącym tam na kotwicy statku rosyjskim znaleziono dy amit przeznaczony do wysadzenia statku w powietrze.

### Nabożeństwo za Makarowa.

**Białogród.** Oficerowie tujejszej załogi urządzają dziś nabożeństwo za Makarowa.

### Interwencja Anglji.

**Petersburg.** *Nowosti* piszą: Możliwość interwencji w zatargu rosyjsko-japońskim ze strony Anglji i to z jej własnej inicjatywy, jest bardzo pocieszającą. Przyjazna interwencja Anglji w stosownej chwili podjęta oddа wielkie usługi zarówno Rosji, jak Anglji. W jednej chwili mógłby być usunięty cały szereg punktów spornych w sprawie zaspokojenia spornych pretensyj Rosji na dalekim Wschodzie; równocześnie stworzonoby silną podstawę do wspólnego porozumienia Rosji z Anglją co do wszystkich spraw, wynikłych między temi państwami z politycznych nieporozumień. Taka interwencja uwolniłaby Anglję od niewygodnej roli sojusznika narodu, w którym ucieleśnione jest grożące Europie „żółte niebezpieczeństwo“.

### Z nad Jalu.

**Petersburg.** Aleksiejew telegrafował wczoraj do cara: Szereg przeprowadzonych nad rzeką Jalu rekonesansów stwierdził, że Japończycy ściągają na północ od Widżu znaczne siły, około jednej dywizji, a również w samem Widżu zaczynają zbierać wojska i wydalili stamtąd ludność koreańską. Nadeszły wiadomości, że przybyły tam paki podobne do pontonów.

Naprzeciw wyspy Abike zabił nasz rekonensans dwóch Japończyków, badających położenie. Jeden z nich był zdaje się oficerem. Na prawem skrzydle przeprowadziliśmy również kilkadziesiąt rekonesansów. Rekonesanse na lewym bregu Jalu stwierdziły, że na południe od rzeki Pomakua tylko nieliczne znajdują się wojska japońskie, zajęte tam budową łodzi. Udał się tam na zwiady nasz oddział, złożony z dwu oficerów i 32 żołnierzy. Zostali oni odkryci. W zatoce zginęło 3 strzelców, a kapitan sztabowy Szmecina i 11 strzelców jest ciężko rannych, porucznik Puszkin i 4 strzelcy lekko ranni. Pod osłoną 2 dział cofnął się rekonesans na nasz brzeg.

### Rosyjskie łodzie podwodne.

**Paryż.** (Tel. wł.). *Figaro* donosi z Petersburga, że w dniu 18 b. m. wysłano stamtąd koleją na Wschód daleki, jedną rozebraną na części łódź podwodną. W Porcie Artura zostanie łódź ta znowu złożoną i spuszczoną na wodę. Prócz niej, znajdują się w dokach Petersburskich w budowie jeszcze cztery inne łodzie podwodne systemu Dywetskiego, które natychmiast po ukończeniu, również koleją do Portu Artura zostaną wysłane.

### Zakupna Rosji.

**Paryż.** (Tel. wł.) Donoszą tu, iż Rosja nabyła trzy okręty argentyńskie, stojące na kotwicy w portach włoskich.

**Paryż.** W Petersburgu krąży pogłoska o klęsce Japończyków nad Jalu.

## Rada państwa.

*(Tel. Dzien. Pol.)*

### Posiedzenie izby poselskiej.

**Wiedeń.** Posiedzenie izby posłów rozpoczęło się dopiero o godzinie 12, Już po otwarciu obrad weszli Młodoczesi i czescy radykali do sali. Posłowie: Choc, Fressl i Klofacz witają prezydenta izby różnymi okrzykami, jak: wstydź się pan“, „pan i rząd powinniście się wstydzić“ i t. d.

### Wnioski i interpelacje.

Rozpoczęto czytanie wniosków i interpelacyj.

Między odczytanymi są: wniosek nagły p. D a s z y ń s k i e g o i tow. w sprawie uregulowania emigracji; nagły wniosek p. R o m a ń c z u k a i tow. z powodu rozporządzeń namiestnictwa galicyjskiego o zapobieganiu wychodźtwu za zarobkiem do Prus; wniosek nagły S c h u m a y e r a i tow. w sprawie używania pułku kolejowego w strejku węgierskim.

Interpelacje wnieśli: Wszechniemcy w sprawie używania wozów wojskowych i austrjackich kolejarzy w strejku węgierskim.

Pp. Pernerstorfer i tow. wnieśli interpelację w sprawie postępowania dyrekcji skarbowej w Jarosławiu wobec strażników skarbowych i w sprawie przeprowadzonej przed trybunałem państwowym rozprawy, dotyczącej starszego strażnika skarbowego Romana Turzańskiego przeciw ministerstwu skarbu z powodu zmniejszenia przypadającej Turzańskiemu należytości prawnej.

P. Kramarz żąda wstawienia do protokołu ustępu, z którego wynikałoby, że zasadniczo na posiedzeniu nadzwyczajnem wolno czynić wnioski i wnosić interpelacje. Tłómaczył to tem, że wprawdzie według przepisów regulaminu, prezydent ma prawo zwołać nadzwyczajne posiedzenie, jeśli zajdzie tego potrzeba, ale posiedzenie to musi być tak samo traktowane, jak posiedzenie zwyczajne.

Prezydent sprzeciwia sie tej interpretacji i żąda w sprawie tej orzeczenia izby. Na żądanie p. Kramarza głosowanie odbywa się imiennie. W głosowaniu wniosek p. Kramarza odrzucono.

P. Choc i Fressl zakładają rozmaite protesty przeciw postępowaniu prezydjum na wczorajszem posiedzeniu. Pytają się też ironicznie, gdzie jest starszy prezydent izby (Oberpraesident) p. Kupka. (P. Kupka jest dyrektorem archiwum prezydjalnego i hr. Vetter ma słuchać jego rad w sprawie interpretacji regulaminu).

P. Wolf bierze w obronę prezydjum, w odpowiedzi na co radykali czescy wołają do niego: cukier, cukier.

P. Klofacz twierdzi, że wczorajszy wybór członków delegacyj nie jest ważny, ponieważ ci sami posłowie po kilka razy głosowali i przez drugich posyłali kartki do urny.

Prezydent oświadcza stanowczo, że wybór delegacyj jest poprawny.

Izba przeszła do dalszego ciągu obrad nad nagłym wnioskiem p. Dworzaka, wniesionym już dawniej. Nagłość odrzucono i posiedzenie po kwadransie na 4 zamknięto. Następne posiedzenie we wtorek dnia 26 kwietnia.

### Odroczenie rady państwa.

**Wiedeń.** (Tel. wł.) *Reichswehr* donosi, iż rada państwa odroczoną będzie w przyszłym tygodniu.

### Delegacje wspólne.

**Wiedeń.** (Tel. wł.) Delegacje wspólne zwołane zostaną na dzień 10 maja br.

### Sytuacja.

**Wiedeń.** (Tel. wł.) Po zajściach na wczorajszem posiedzeniu uważają tu dojście do skutku ugody czesko-niemieckiej za bardzo nieprawdopodobne.

### Z klubu ruskiego.

**Wiedeń.** (Tel. wł.). Poseł Dłużański wystąpił z klubu ruskiego dlatego, że klub sprzeciwiał się wyborowi jego do delegacyj.

### Dymisja hr. Vettera?

**Wiedeń** (Tel. wł.). Po wczorajszem posiedzeniu izby znów rozeszła się pogłoska, że hr. Vetter zamierza ustąpić z prezydentury izby.

### O kolej północną.

**Wiedeń.** (Tel. wł.). P. Breiter i towarzy ze wnieśli interpelację w sprawie upaństwowienia kolei północnej, z którego widać, że dochody kolei stale wzrastają. Ponieważ minister kolei odraczając tę sprawę powiedział, iż czyni to dlatego, że jest nadzieja, iż dochody tej kolei spadną i państwo będzie mogło ją taniej kupić, przeto interpelanci zapytują, jakie minister zajmie teraz stanowisko wobec tego, że dochody tej kolei nie spadają lecz rosną?

---

**Wiedeń.** (Tel. wł.) P. hr. Sternberg oświadczył gotowość zapłacenia za szkody, wyrządzone na wczorajszem posiedzeniu przez radykałów czeskich.

---

## Strejk kolejarzy na Węgrzech.

*(Telegram „Dziennika Polskiego“).*

**Budapeszt.** Rokowania trwały wczoraj całą noc. Posłowie Eötvös i Vaszonyi udali się o północy do ministra handlu, prosząc o wstrzymanie dalszych zarządzeń aż do utrzymania odpowiedzi od strejkujących, którzy może w ostatniej chwili ustąptą. Strejkujący jednak odrzucili ofiarowane im warunki i uchwalili dalszy strejk.

**Budapeszt.** Jeszcze w ciągu nocy wczorajszej 400 strejkującym doręczono wojskowe powołanie jako rezerwistom.

**Budapeszt.** (Tel. wł.) O godzinie 2-giej popołudniu rozpoczęła się akcja, dążąca do wyparcia strejkujących z obozu, który tu sobie założyli. Wpadły tam dwa szwadrony huzarów i zajęły obóz. W odwodzie stoi policja i skonsygnowaną jest piechota.

Z drugiej strony policja, wspomagana przez huzarów, wpadła do tylnej części obozu. Policjanci wyłamali płot, zajęli obóz i zaczęli strejkujących spychać w jeden kąt. Dotąd nie przyszło jeszcze do starcia, ale do niego przyjdzie i będzie ono bardzo poważne i doniosłe w skutki.

**Budapeszt.** (Tel. wł.) Liczba powołanych do wojska rezerwistów dochodzi do 20.000. Skutek rozkazu cesarza wywołał w pierwszej chwili na strejkujących przygnębiające wrażenie, później atoli poczęli się odgrażać, iż ci z nich, którzy jako rezerwiści powołani zostali do służby, rozkazu tego nie usłuchają.

Dzienniki nie wierzą w te pogłoski, ale między wierszami czytać można, iż obawiają się oporu przeciw rozkazowi, co mogłoby mieć fatalne skutki.

Na dworcach poumieszczano ogłoszenia, iż wstęp na nie wzbroniony jest wszystkim strejkującym. Rząd liczy na to, że z pomiędzy rezerw i jeszcze kilkunastu osób, zbierze personal dostateczny do skompletowania służby.

---

# DEPESZE
## telegraficzne i telefoniczne.

### Polski centr. komitet wyborczy w Niemczech.

**Berlin.** (Tel. pryw.) Dziennik berliński donosi, że polski centralny komitet wyborczy na rzeszę ukonstytuował się w następujący sposób: prezes dr. Bronisław Krysiewicz (Księstwo), wiceprezes Juljan Sas Jaworski (Prusy zachodnie), sekretaz dr. Tadeusz Szułdrzyński (księstwo), skarbnik dyrektor Michał Więckowski (księswo), ławnicy: ks. dziekan Antoniewicz (księstwo), dr. Maurycy Haenke (Górny Śląsk), dr. Kubacz (Prusy zachodnie), Tomasz Kubiak (Westfalja i Nadrenja), Karol Rose (Berlin z Brandenburgją), ks. proboszcz Skowroński (Górny Śląsk) i ks. dr. Wolszleger (Prusy zachodnie i Warmja).

### Szykany pruskie.

**Poznań.** (Tel. pryw.) Za urządzenie zabawy „Sokoła“ w Grodzisku, pomimo, że policja pozwoliła na nią, skazano właściciela sali za wynajęcie jej Sokołom na 30 marek kary, a przewodniczącego zabawy dra Białego na miesiąc ciężkiego więzienia, jako głównego „winowajcę.“

Krawiec Pietrucha, zamieszkały w Poznaniu donosi, że nauczyciel Wojtynek w szkole pobił jego syna ciężko, zadając mu 40 uderzeń trzciną. Stan pobitego stwierdził lekarz. Chłopca obito za to, że nie stawił się do karceru.

### Księstwo Walji w Wiedniu,

**Wiedeń.** Wczoraj o godz. pół do 2 popołudniu odbyło się na cześć księstwa Walji śniadanie w wielkiej galerji w Schönbrunnie. Wieczorem odbył się obiad w angielskiej ambasadzie. Dziś rano odjechali sięstwo do Stuttgartu. Na dworcu był cesarz, angielski ambasador z żoną i personalem ambasady, księstwo koburscy i wiele innych osób.

### Zjazd ces. Wilhelma z Loubetem.

**Paryż.** (Tel. wł.) *Matin* stanowczo utrzymuje, iż w najbliższym czasie nastąpi spotkanie się cesarza Wielhelma z prezydentem Francji Loubetem.

### Zamach na cara?

**Petersburg.** (Tel. wł.). Kursuje tu pogłoska, że znany wybuch w hotelu „du Nord“ wywołany został przez maszynę piekielną, która przygotowaną była do zamachu na cara. Zamach miał rzekomo być dokonany na dworcu w chwili, gdy car będzie witał rozbitków z pod Czemulpo.

### Loubet w Rzymie.

**Rzym.** (Tel. pryw.). Watykan zaleca zachowanie spokoju i powagi podczas pobytu Loubeta w Rzymie i ostrzega przed klerykalnemi demonstracjami.

### Strejk kolejowy w Serbji.

**Budapeszt.** Z Zemunia donoszą, iż krąży tam pogłoska, że kolejarze serbscy, idąc za przykładem Węgrów, również zastrejkowali.

### Kongres przemysłowców.

**Wiedeń.** Wczoraj wieczorem odbył się bankiet na cześć przybyłych uczestników kongresu, wielkich przemysłowców. Na bankiecie był minister skarbu, liczni wyżsi urzędnicy, Lueger, wielu krajowych i zagranicznych przemysłowców. Prezes zjazdu wzniósł trzykrotny okrzyk na cześć cesarza. W toaście wyraził życzenie, aby monarsze, który z taką wielkodusznością i poświęceniem stara się o rozwój i pomyślność swoich ludów dane było zobaczyć owoce swej pracy. Następnie przemawiał minister skarbu, który zakończył toastem na cześć postępu ekonomicznego i jego przedstawicieli.

### Hr. Tisza w Wiedniu.

**Wiedeń.** Hr. Tisza przybył tu dziś przedpołudniem i był u cesarza na audjencji prywatnej, a następnie konferował z Gołuchowskim. Minister honwedów Nyiryi wrócił wczoraj wieczorem do Budapesztu.

### Lawina.

**Turyn.** (Tel. wł.) Z zasypanych lawiną 88 robotników, znaleziono dotychczas 26 trupów i 8 żywych. Akcję ratunkową prowadzi 132 żołnierzy, prócz tego przybędzie dziś jeszcze na miejsce katastrofy 40 alpejskich strzelców.

---

**Wiedeń.** Przybył tu wczoraj minister honwedów Nyiryi.

---

## † Piotr Chmielowski.

Pogrzeb śp. dra Piotra Chmielowskiego odbędzie się w poniedziałek o godzinie 3 po południu z domu żałoby przy ul. Gołębiej l. 12 na cmentarz Łyczakowski.

Z powodu zgonu Chmielowskiego powiewa żałobna chorągiew z gmachu Akademji umiejętności w Krakowie, której zmarły był czynnym członkiem.

Z powodu zgonu Chmielowskiego postanowiło Towarzystwo dziennikarzy polskich wyrazić kondolencję wdowie i złożyć na trumnie wieniec z napisem: „Piotrowi Chmielowskiemu — Towarzystwo dziennikarzy polskich“.

Rektor uniwersytetu lwowskiego ks. dr. Fijałek złożył dziś kondolencję wdowie imieniem uniwersytetu i zawiadomił o śmierci jego ministra oświaty i wszystkie uniwersytety austrjackie.

Dziś o godzinie 6 zbierają się profesorowie wydziału filozoficznego na posiedzenie; na niem wybiorą ze swego grona mowcę, który przemówi nad trumną imieniem uniwersytetu. Nad grobem przemawiać będzie także reprezentant Czytelni akademickiej, który złoży na trumnie wieniec z kart wizytowych akademików.

„Towarzystwo Mickiewiczowskie“ na wiadomość o śmierci Chmielowskiego, odbyło dziś przed południem posiedzenie, na którem uchwaliło: 1. Wyrazić kondolencję rodzinie zmarłego; 2. Złożyć na trumnie wieniec; 3. Wziąć udział w pogrzebie, przyczem nad grobem przemówi imieniem Towarzystwa dr. Bronisław Gubrynowicz; 4. Złożyć 50 koron jako zawiązek funduszu na tablicę pamiątkową, poświęconą Chmielowskiemu, któraby była wmurowana w jednym z kościołów.

Zakład im. Ossolińskich na wieść o zgonie śp. Piotra Chmielowskiego wywiesił dziś od rana żałobną chorągiew na gmachu i wysłał do wdowy pismo kondolencyjne.

Czytelnia akademicka zaprasza przedstawicieli tych polskich towarzystw, które mają zamiar wziąć udział w pogrzebie śp. Chmielowskiego, aby przybyli na posiedzenie, które odbędzie się w Czytelni akademickiej dziś o godzinie 7 wieczorem.

* * *

Ostatnią pracą Chmielowskiego była ksią-

żka jego o Kasprowiczu, wydana przed kilku tygodniami. W *Kurjerze warszawskim* zamieścił niedawno obszerną krytykę książki Tretiaka o Słowackim, a w *Pamiętniku literackim* rozprawę o celach sztuki.

* * *

Wykład inauguracyjny na uniwersytecie lwowskim miał Chmielowski 4 listopada. Na półrocze letnie zapowiedział był dwa wykłady: „Pierwszy okres dziejów literatury polskiej“ i dalszy ciąg: „Najnowszych prądów w literaturze polskiej“. Choroba nie pozwoliła mu ich zacząć.

O chorobie i ostatnich chwilach zmarłego donoszą: Śp. zmarły pomimo silnej gorączki, bo dochodzącej nieraz do 41 stopni, nie ustawał w pracy, czytając lub dyktując. Myślał przytem ciągle i rozmawiał o przerwanych wykładach na uniwersytecie, które miał nadzieję lada dzień na nowo rozpocząć. I w rzeczy samej ogniskowe zapalenie płuc, które go powaliło na łoże, zdawało się powoli ustępować, lecz serce osłabione dawnymi atakami nie wytrzyło; jego też paraliż był bezpośrednią przyczyną katastrofy.

## KRONIKA.

**Lwów** 23 kwietnia.

**Stan powietrza.** Godzina 12 w południe: Ciepłota +15° R. Pogoda.

**Djarjusz lwowski.**

Niedziela, 24 kwietnia.

Teatr miejski: „Małka Schwarzenkopf“, sztuka. Początek o godzinie $3\frac{1}{2}$ popołudniu.

„Gejsza“, japońska operetka. Początek o godzinie $7\frac{1}{2}$ wieczorem.

W „Sokole“; Zebranie II zjazdu delegatów czytelń ludowych Koła im. T. Kościuszki T. S. L. Początek o godzinie 2 popołudniu.

Przedstawienie teatru włościańskiego. Początek o godzinie 6 wieczorem.

W stow. im. J. Kilińskiego (ul, Akademicka 8): Odczyt „o przemyśle krajowym i potrzebie jego obrony“. Początek o godzinie 4 popołudniu.

W stow. „Gwiazda“: Przedstawienie amatorskie „Kółka zabawowego drukarzy lwowskich“. Początek o godzinie 7 wieczorem.

W stow. „Skała“: Przedstawienie amatorskie. Początek o godzinie 7 wieczorem.

**Kalendarz.** Niedziela (24): Jerzego m. — Jerzego św. — (11): Antypy m. Wschód słońca o godzinie 5 minut 3, zachód o godzinie 6 minut 54.

**Ankieta w sprawie śledztwa karnego.** Drugie posiedzenie tej ankiety, obradującej w towarzystwie prawniczem, odbyło się wczoraj wieczór pod przewodnictwem prezydenta dra Tchorznickiego. W dalszym ciągu dyskusji nad pytaniami kwestjonarza i wogólności nad sprawą wstępnego śledztwa karnego, przemawiał znany obrońca w sprawach karnych, adw. dr. Horowitz. W długiem, ale bardzo zajmującem i znakomitem przemówieniu, scharakteryzował dr. Horowitz rolę sędziego śledczego w śledztwie, omówił dalej jego stosunek do prokuratora, izby radnej i obrony. Poruszył również sprawę aresztu śledczego i trudności, z jakimi obwiniony i obrona muszą w poważnej liczbie wypadków walczyć. W zakończeniu poświęcił mowca kilka uwag stanowi obrońców w sprawach karnych, zaznaczając, iż coraz częściej pojawiają się w tym stanie jednostki, których głównym celem jest interes, a obce im jest zamiłowanie zawodu, poświęcenia się dlań i dla idei, którą reprezentują. Reasumując swe wywody oświadczył się dr. Horowitz za reformą śledztwa karnego. Przemawiał następnie prezydent sądu karnego p. Przyłuski, który wyraził zasadnicze zapatrywanie, że błędy w praktyce i w wykonywaniu przepisów ustawy, nie dowodzą, iż sama ustawa powinna uledz reformie. Przyznał dalej p. Przyłuski, że śledztwa karne przybierają niejednokrotnie ramy za obszerne, nie zauważył jednak w swej praktyce, aby w tym kierunku działy się nadużycia. Ideałem dlań byłby trójkąt, utworzony przez prokuratora, sędziego i obronę w wspólnem dążeniu do wymiaru sprawiedliwości.

Dalszy ciąg dyskusji odbędzie się w pierwszych dniach maja.

**Wygaśnięcie prawa propinacji.** Wobec wygaśnięcia w r. 1910 prawa propinacyji polecił sejm rozpatrzyć Wydziałowi krajowemu, następstwa tego faktu. Wczoraj odbyła się w tej sprawie w Wydziale krajowym na zaproszenie marszałka pierwsza konferencja, w której wzięli udział członkowie Wydziału pp. Wereszczyński i Romanowicz, jako reprezentanci interesów kraju, radca dworu Jaegerman, naczelny dyrektor funduszu propinacyjnego i poseł Skałkowski, jako reprezentant miast. Przeprowadzono tylko ogólną dyskusję, decyzji żadnej jeszcze nie powzięto.

**Z Towarzystwa dla popierania nauki polskiej we Lwowie.** Jako członkowie założyciele z wkładką 200 koron przystąpili w dalszym ciągu do towarzystwa pp.: Józef Kon i Antoni Osuchowski z Warszawy; Zdzisław Krygowski i ks. kanonik Józef Zajchowski ze Lwowa, tudzież Zjednoczenie towarzystw młodzieży polskiej zagranicą w Zurychu. Jako członkowie wspierający dożywotni z wkładką 50 k. przystąpili do towarzystwa: p. Dominik Kochański z Lublina, tudzież Bibljoteka słuchaczów prawa uniwersytetu lwowskiego i magistrat m. Tarnowa. Liczba członków czynnych zwyczajnych (z wkładką roczną 8 koron) doszła do cyfry 473, członków wspierających zwyczajnych (z wkładką roczną 1 k.) do cyfry 543. Nadto pani E. S. w rocznicę zgonu swego małżonka, złożyła na rzecz towarzystwa kwotę 400 koron, za którą wydział najserdeczniej dziękuje. Zgłoszenia i wkładki uprasza się przesyłać pod adresem: Towarzystwo dla popierania nauki polskiej, Lwów, archiwum bernardyńskie.

**Posledzenie Kółka literackiego** „Czytelni akademickiej“ odbędzie się 24 bm. w niedzielę w lokalu „Czytelnie akademickiej“. Na porządku dziennym pogadanka o „Skarbie“ L. Staffa. Zagai ją kol. A. Wolski. Początek o godzinie wpół do 4. Goście mile widziani.

**Stowarzyszenie wzajemnej pomocy** kupców i młodzieży handlowej, odbyło wczoraj walne zgromadzenie. Obradom przewodniczył dyrektor stowarzyszenia r. m. p. Markiewicz. W roku ubiegłym odbyło się poświęcenie nowego berła, które połączono z uroczystością 230 rocznicy istnienia stowarzyszenia. Prócz tego odsłonięto w ubiegłym roku sprawozdawczym portrety zasłużonych dla towarzystwa członków, śp. arcybiskupa Issakowicza i p. Stanisława Markiewicza.

Dochód stowarzyszenia w roku ubiegłym wynosi 27.193 koron 4 h., rozchód 26.124 k. 38 h., pozostałość kasowa zaś 1068 k. 66 h. Suma stanu czynnego stowarzyszenia wynosiła w roku ubiegłym 173.823 k. 37 h., suma stanu biernego 170.739 k. 66 h., nadwyżka więc 3083 k. 71 h.

Po udzieleniu dyrekcji i wydziałowi absolutorjum z czynności i rachunków, uchwalono budżet na rok 1904.

Z kolei uchwalono regulamin zapomogowy na rok 1904, poczem dokonano wyborów zastępcy dyrektora, sekretarza, kustosza, skarbnika i wydziału.

**Miejska komisja teatralna** wydała obecnie drukiem sprawozdanie z działalności teatru miejskiego we Lwowie za czas od 1 października 1902 do 31 grudnia 1903. W okresie tym dano w teatrze ogółem 503 przedstawień, w liczbie tej 242 dramatu, 95 opery i 166 operetki. W dziale dramatu wystawiono 94 sztuk (46 oryginalnych i 48 obcych); w dziale operetkowym zaś 22 operetek, między niemi jedną oryginalną. W sprawozdaniu tem komisja teatralna oddaje pochwały dyrekcji za pielęgnowanie repertoaru oryginalnego, lecz zaznacza, że produkcja dramatyczna, ilościowo znaczna, nie dopisała na scenie lwowskiej co do jakości, skutkiem czego sztuki oryginalne spadały zbyt prędko z repertoaru. Komisja zaznacza również, że w ostatnich czasach wytworzył się „pewien cieplejszy stosunek wzajemnej sympatji między publicznością a teatrem i tegoż kierownictwem.“

**Wagony sypialne.** Dyrekcja kolei państwowych w Krakowie zawiadamia, że należytość za użycie wozów sypialnych na linjach austr. kolei państw. w Galicji i Bukowinie wynoszą za użycie jednego łóżka: Na przestrzeni Kraków-Czerniowce-Ickany lub odwrotnie w I klasie 10·50 kor., w II klasie 10 kor. Na przestrzeni Lwów-Czerniowce-Ickany lub odwrotnie w I klasie 9 kor., w II klasie 8 kor. Na przestrzeni Kraków-Lwów lub odwrotnie w I klasie 9 kor., w II klasie 8 kor. Taksa za poprzednie zamówienie łóżka we wozie sypialnym wynosi 1·80 k. Zwraca się również uwagę, od 1 października 1903 kursują wozy sypialne przy nocnych pociągach pospiesznych nr. 1/301 i 302/2 nie, jak dawniej, od Krakowa do Czerniowiec, lecz od Krakowa do Ickan, względnie odwrotnie.

**† Włodzimierz Płoszczański,** urzędnik banku austro-węgierskiego, członek wydziału Stauropigji, człowiek bardzo zdolny i cieszący się powszechnym szacunkiem i sympatją, zmarł we Lwowie w sile wieku, licząc lat 34. Żal serdeczny towarzyszy mu do grobu.

**Uroczystość św. Wojciecha,** przypadająca na dzień 23 bm., będzie obchodzoną w niedzielę dnia 24 bm. o godzinie wpół do 11 przed południem w kościele PP. Klarysek, przy ulicy Łyczakowskiej, gdzie się też znajduje obraz oryginalny św. Wojciecha. wyjęty z ołtarza po skonfiskowaniu kościoła św. Wojciecha pod Łysą górą we Lwowie, w r. 1783.

Podczas nabożeństwa śpiewać będzie chór wychowanków zakładu sierót miejskich, pod kierunkiem dyrektora Edmunda Urbanka, który między innemi wykona starożytną pieśń św. Wojciecha: „Boga Rodzica“ według oryginału, przywiezionego z Gniezna.

Urządzeniem wspomnianej uroczystości zajmuje się Tow. bursy św. Wojciecha, które ma na celu odzyskanie od rządu starożytnego owego kościółka, przywrócenie go do użytku wiernych i założenie obok tegoż, w budynku doń przynależnym, bursy dla uczniów gimnazjalnych, mających zamiar poświęcenia się stanowi kapłańskiemu. Cel bardzo piękny dla podtrzymania naszej narodowości i wiary. Sprawa odzyskania kościółka stoi już na dobrej drodze, ministerjum wojny już zatwierdziło plany budowy magazynu wojskowego, który ma być oddanym do użytku wojskowości w zamian za kościół wraz z przyległym budynkiem jednopiętrowym. Miasto Lwów ofiarowało grunt pod magazyn bezpłatnie. Wszelkie ofiary i datki na etn cel przyjmuje ks. dr. Ślósarz, katecheta szkoły realnej we Lwowie.

= **Nielegalne używanie tytułu doktora.** Do magistratu wpłynęło doniesienie, że p. Nehemiasz Hausman, droguerzysta, używa nieprawnie tytułu doktorskiego, w ten mianowicie sposób, że podpisuje się: „N. Hausman, doktor uniwersytetu fryburskiego“. Ponieważ p. Hausman nie nostryfikował swego dyplomu doktorskiego obcego uniwersytetu w żadnym uniwersytecie w Austrji, przeto magistrat większością głosów uznał, że p. Hausman nielegalnie używa tego tytułu doktorskiego i skazał go za to na grzywnę, a na przyszłość zabronił mu podpisywania się w wyżej wymieniony sposób.

= **Opalanie korytarzy szkolnych.** Sekcja szkolna rady miejskiej zastanawiała się wczoraj nad urządzeniem opalania korytarzy i miejsc ustępowych w szkołach miejskich. Zarówno ze względów zdrowotnych, jakoteż z powodu tego, że rury wodociągowe na korytarzach i w wychodkach często zamarzają w zimie, sekcja uchwaliła ustawić w szkołach św. Marji Magdaleny i św. Marcina piece i w zimie je opalać. Wyłonił się przy tem wniosek na zaprowadzenie tego ogrzewania we wszystkich szkołach. Piece ustawione będą w czasie feryj wakacyjnych.

= **Dochodzenie karne.** Prokuratorja państwa wdrożyła dochodzenie karne przeciw b. djetarjuszom departamentu IV B. magistratu podejrzanym o malwersacje urzędowe, jakoteż o oszukańcze pośredniczenie w uwalnianiu od ćwiczeń wojskowych.

**Emigracja robotników do Prus a komitet narodny.** W biurze inspekcji policyjnej zjawili się dziś: Michał Sawka, Nykoła Posykaluk, Spirydjon Olejnik, Dmytro Ożarok, Jan Świstakowski i brat jego Michał pochodzący ze Skały nad Zbruczem i opowiedzieli następujący fakt: Na podstawie depeszy i listu narodnego komitetu przybyli do Lwowa, skąd następnie miał wysłać ich komitet do Prus na roboty. Zgłosiwszy się w komitecie, otrzymali polecenie udania się do Jana Kosanowskiego, właściciela biura pracy przy ulicy Sykstuskiej. Tam jednakże dowiedzieli się z ust p. K., który nic o tej sprawie nie wiedział, że obecnie nie ma dla nich żadnej roboty. Polecił więc

udać się im z powrotem do komitetu. Dwukrotnie chodzili od Annasza do Kaifasza, nie uzyskawszy nic, ani pieniędzy na powrót, ani też pracy. Ponieważ nie można było przesłuchać naczelnika komitetu dra K. Lewickiego, sprawa jest w zawieszeniu, robotników odesłano do Skały.

**Z izby sądowej.** Dziś przedpołudniem zapadł wyrok w sprawie Stefania Jachnickiego, oskarżonego o morderstwo dokonane w nocy z 7 na 8 lutego br. na osobie H. Wojtaszka. Na podstawie werdyktu ławy przysięgłych trybunał uwolnił oskarżonego od winy i kary. Wobec tego prokurator p. Hańczakiewicz wniósł zażalenie nieważności.

**Zgubiono.** Przed kilku dniami zgubiła p. E. W. żona urzędnika asekuracji krakowskiej, broszkę złotą z szafirem, otoczonym brylancikami.

**Uwiedziony.** W ciągu dnia wczorajszego przystawiono do biura inspekcyjnego policji A. Bahrynowskiego, który po odbyciu 7 dniowego aresztu zostanie wydany w ręce sądu wojskowego za dezercję. Równocześnie z nim przybyła Zofja Łukowówna, narzeczona jego, która po powrocie Bahrynowskiego z urlopu w styczniu namawiała go do dezercji, obiecując kupić mu ubranie cywilne, by potem opuścić Lwów. Po długich namowach B. uległ swej kochance, która sprzedawszy mundur wojskowy, sprawiła mu strój zwykły. Opuścili oni następnie Lwów udawszy się na Bukowinę, lecz niedługo cieszyli się wolnością, ponieważ władze tamtejsze aresztowały ich za włóczęgostwo.

**Bójki.** Powodem wielkiego zbiegowiska w ul. Janowskiej była wczoraj bójka Wł. Lachowskiego i Jana Celty. Gdy Celta powracał popołudniu z roboty, Lachowski, stojąc na ulicy wołał: „kto przystąpi do mnie, tego zranię brzytwą“. Z temi słowy rzucił się na przechodzącego właśnie Celtę i zranił go lekko w rękę.

Na przechodzącą ul. Blacharską Jadwigę Borysową, żonę malarza pokojowego, napadła wczoraj około godz. 8 wieczorem dozorczyni domu pob l. 7 przy ul. Blacharskiej. W bójce, która następnie powstała, poczęła ją bić rękami i cegłą po głowie tak, że B. padła bez przytomności na ziemię.

**Aresztowanie szpiega.** Z Sambora donoszą: Ścigany od kilku miesięcy listami gończymi przez sąd karny w Stanisławowie Bodnar, został tu aresztowany. Bodnar był urzędnikiem inżynierji wojskowej w Stanisławowie i dopuścić się miał zbrodni szpiegostwa. Znaleziono przy nim 12.000 koron i kosztowności.

**Pierwszy maja w zaborze rosyjskim.** „Pierwszy maja“, znaczący się od lat szeregu w zaborze rosyjskim demonstracjami wszelkiego rodzaju, oczekiwany jest przez władze, jak co roku, tak i teraz z jednakowym strachem. Demonstracje te wyrobiły już ustaloną taktykę po obu wrogich sobie stronach. Policja w tym roku wcześnie już wydała przez komisarzy „cząstkowych“ nakazy do właścicieli domów, aby oprócz stróżów domowych ulicznych, kosztem ich utrzymywanych, składali się co dzies ęć domów na trzecią jeszcze kategorję „nadstróżów“. Wywołało to niezadowolenie, a nawet protesty i opór ze strony wielu właścicieli domów, na których barki i kieszenie bezradność władz policyjnych wkłada istotnie za wiele, pragnąc ich kosztem wytworzyć osobne kadry, jakby jakiejś tajnej policji. Partje socjalne wszystkich odcieni przygotowują już porządek demonstracyj i sposób zawiadomienia o niej publiczności drogą litografowanych i drukowanych odezw i proklamacji.

W Warszawie — jak pisze korespondent *Dzienika Pozn.* — demonstracja nie wyjdzie poza ramy akademickie; gorzej zapowiada się jej przebieg w Łodzi, która chce załatwić przy tej okazji zeszłoroczne swe porachunki za stłumienie rozruchów żydowskich w czasie Bożego Ciała, kiedy to stróże wraz z wojskiem i policją mogli się „poszczycić“ zabitymi i rannymi przeciwnikami. Wcześnie też porobiono ze strony władz zarządzenia w Łodzi i okolicznych miejscowościach fabrycznych z żywiołów pochodzących z zagranicy, a nawet z dalszych miejscowości Królestwa Polskiego.

**Odpowiedzi redakcji.** *Pan E. N. w Czortkowie.* Korespondencji Pana, z powodu zbyt drażliwego tematu i wyniknąć stąd mogących dla redakcji następstw, zamieścić nie możemy.

**Mianowanie.** Wiedeń. (Tel.) *Wiener Ztg.* ogłasza nominację głównego nauczyciela seminarjum nauczycielskiego we Lwowie Mikołaja Wagilewicza, dyrektorem seminarjum nauczycielskiego w Sokalu.

**Parada wojskowa.** Kraków. (Tel.). Dziś odbyła się na Błoniach wielka parada wojskowa przy udziale całej załogi. Komendant korpusu wręczył oficerom załogi ordery i odznaczenia, przyznane im w ostatnim dzienniku rozporządzeń wojskowych. Potem odbyła się defilada.

**Z krak. Tow. ubezpieczeń.** Kraków. (Tel.). Dziś rozpoczęły prace komisje rachunkowe Tow. wzaj. ubezpieczeń.

**Emigracja do Kanady.** Oświęcim. (Tel. pryw.) Nadzwyczajnym pociągiem przybyło tu 300 włościan z Bukowiny i powiatu śniatyńskiego, a osobno 100 włościan zwykłym pociągiem. Wszyscy jadą przez Mysłowice dalej do Kanady.

# Dział ekonomiczny.

— **Wiedeń.** (Tel. wł.) Tutejszy „Union bank“ zamierza otworzyć filję w Czerniowcach i w tym celu zakupił tamtejszy kantor wymiany Barbera.

— **Targ na bydło.** Kraków 22 kwietnia. Na dzisiejszy targ spędzono: a) bydła rogatego. 658 sztuk, b) cieląt 301 sztuk; c) owiec i kóz 2, d) nierogacizny 192 sztuk, razem 1153 sztuk.

Woły opasowe płacono po 70—74 kor., bydło nieopasowe po 64—68 k. za jeden centnar metryczny żywej wagi, a nierogaciznę tuczną 122 do 134 k., nierogaciznę chudą po — do — kor. za jeden centnar metryczny rzeźnej wagi. Cielęta od 24 do 60 kor. za sztukę.

Sprzedano dla miejscowej konsumcji bydła rogatego, cieląt i nierogacizny 526 sztuk, na eksport bydła rogatego 132 sztuk, pozostało do drugiego targu — sztuk.

Mimo wielkiego spędu bydła rogatego, ceny tegoż jak na poprzednim targu dosyć wysokie. Ceny nierogacizny dla braku towaru poszły jeszcze w górę. Liczne transakcje handlowe wpłynęły na wielkie ożywienie targu.

— **Budapeszt** 2 kwietnia. *(Giełda zbożowa).* (Kursa w koronach i po 50 kilogramów. Pszenica na kwiecień od 7·77 do 7·78; na maj 7·79 do 7·80, na październik od 7·81 do 7·82; żyto na kwiecień od 6·25 do 6·26; na październik 6·61 do 6·62, owies na kwiecień od 5·16 do 5·18, na październik 5·46 do 5·47; kukurydza na maj 5·06 do 5·07, na lipiec od 5·17 do 5·18; Rzepak na sierpień od 10·90 do 11·00 Oferty na pszenicę mierne. Chęć kupna słaba. Usposobienie: słabe. Pogoda: piękna.

— **Wiedeń** 23 kwietnia. Zamknięcie giełdy o godz. 2 min. 30. Akcje austr. Zakładu kredyt 643·25, Akcje węg. Zakł. kred. 758·—, Akcje Angiobanku 279·—, Akcje Unionbanku 518·50, Akcje Laenderbanku 424·25, Akcje Bankvereinu 513·75, Akcje Bodencredit 928 —, Akcje galic Banku hipotecznego 539·—, Akcje kolei państw. 642·—, Akcje kolei połudn. 80·—, Kolei Elbethal 424·—, Acje kolei Północnej 5630, Akcje kolei Czerniowieckiej 582·—, Akcje Alpiny 413·25, Akcje Rima Muranji 493·50, Akcje praskiego Towarzystwa żelaznego 1945·—, Akcje fabryki broni 453·—, Akcje tureckie tytoniowe 343·—, Akcje galic.-karpac. towarz. naftowego 1091, Oblig. węg. indemn. 98·25, Renta majowa 99·85, Austr. renta koron. 99·60, Węgierska renta kor. 97·90 56 l. listy Towarz. kred. ziemsk. 99·55, 4 proc listy Banku hipot. 99·50, 4 i pół proc. listy Banku hipot. 102·—, 5 proc. listy Banku hipot. 112·—, 4 proc. listy Banku kraj. 99·50, 4 i pół proc. listy Banku kraj. 102·60, 5% obligacje kom. Banku krajow. 103·30, 4 proc. Galic. oblig propin. 99·90, 4 proc. Gal. poż. kraj. z r. 1893 99·50, 4 proc. pożyczka m. Lwowa 97·45, Losy tureckie 133 —, Marki 117·25 Ruble 252·75.



†

**Kazimierz Kuryłowicz**

były urzędnik banku melioracyjnego zmarł po długiej a ciężkiej słabości, dnia 22-go kwietnia b. r., zaopatrzony św. Sakramentami, przeżywszy lat 27.

Eksportacja zwłok odbędzie się w niedzielę dnia 24 kwietnia b. r: o godzinie 5 po południu z domu żałoby przy ul. Akademickiej l. 11 na cmentarz Łyczakowski, na którą w smutku pogrążeni rodzice z rodzeństwem krewnych, przyjaciół i znajomych zapraszają.

Lwów, dnia 23 kwietnia 1904.

„Concordia“ A. Kurkowski.


Wydawca i odpowiedz. za redakcję: Adam Krajewski.

Papier z fabryki czerlańskiej.

Z drukarni M. Schmitta i Sp. pod zarz. St. Piotrowskiego